Rhamphorhynchoidea

Rhamphorhynchoidea (ramforynchoidi) je primitivnější ze dvou skupin ptakoještěrů. Tradičně se popisuje jako podřád, ale ve vztahu k druhému podřádu Pterodactyloidea se jedná o parafyletickou skupinu. Jsou to totiž ptakoještěři s některými primitivními znaky, ze kterých se teprve vyvinuli zástupci skupiny Pterodactyloidea. První rozeznaní zástupci rymforynchoidů se objevili ve svrchním triasu[1], nové druhy vznikaly po celou juru, na konci jury však definitivně vyhynuli, pravděpodobně kvůli konkurenci nové skupiny létajících obratlovců, ptáků.

Rhamphorhynchoidea

Stratigrafický výskyt: Svrch. trias - svrch. křída (před 221 - 94 mil. let)

Stav taxonu: nepřirozený (parafyletický)

Kostra rodu *Dimorphodon*

Vědecká klasifikace

Říše	živočichové (Animalia)
Kmen	strunatci (Chordata)
Třída	plazi (Reptilia)
Nadřád	archosauři (Archosauria)
Řád	ptakoještěři (Pterosauria)
Podřád	**Rhamphorhynchoidea*** Plieninger, 1901

Čeledi

- Anurognathidae
- Dimorphodontidae
- Eudimorphodontidae
- Rhamphorhynchidae

Některá data mohou pocházet z datové položky.

Obsah

Paleobiologie

Taxonomie

Reference

Literatura

Paleobiologie

Jedná se o většinou malé ptakoještěry, někteří nepřesahovali velikost dnešního špačka. Obvykle dosahovali rozpětí křídel jen do 2,5 metru, ale mohli existovat i podstatně větší jedinci, jejichž rozpětí dosahovalo asi 10 metrů.[2] Měli dlouhý ocas a krátký krk i preorbitální část lebky. Byli ozubení a jejich dentice naznačuje, že se živili především rybami nebo hmyzem.

V roce 2020 byl oznámen objev fosilních otisků stop pravděpodobně patřících pozdně jurským ramforynchoidům, a to na jihozápadě Francie. Jedná se o vůbec první objevené otisky stop této skupiny ptakoještěrů (mimo klad Pterodactyloidea).[3]

Taxonomie

- Anurognathidae
  - *Anurognathus*
  - *Batrachognathus*
- Dimorphodontidae

- *Dimorphodon*
- *Peteinosaurus*

- Eudimorphodontidae
  - *Eudimorphodon*
  - *Carniadactylus*
- Rhamphorhynchidae
  - *Angustinaripterus*
  - *Cacibupteryx*
  - *Campylognathoides*
  - *Dorygnathus*
  - *Odontorhynchus*
  - *Parapsicephalus*
  - *Preondactylus*
  - *Rhamphocephalus*
  - *Rhamphorhynchus*
  - *Scaphognathus*
  - *Sericipterus*
  - *Sordes*

Incertae sedis (nejisté postavení)

- *Comodactylus*
- *Herbstosaurus*
- *Nesodactylus*
- *Rhamphinion*

Kladogram podle Unwina (2003). Rhamphorhynchoidea tvoří bazální skupinu ptakoještěrů.

```
|   `--Rhamphorhynchinae
`--Pterodactyloidea
```

Reference

1. Fabio M. Dalla Vecchia (2018). Comments on Triassic pterosaurs with a commentary on the "ontogenetic stages" of Kellner (2015) and the validity of *Bergamodactylus wildi*. *Rivista Italiana di Paleontologia e Stratigrafia* **124**(2): 317-341. doi: https://doi.org/10.13130/2039-4942/10099
2. Witton, Mark P.; Martill, David M.; Loveridge, Robert F. (2010). "Clipping the Wings of Giant Pterosaurs: Comments on Wingspan Estimations and Diversity". *Acta Geoscientica Sinica.* **31** (Supp 1): 79–81.
3. Jean-Michel Mazin & Joane Pouech (2020). The first non-pterodactyloid pterosaurian trackways and the terrestrial ability of non-pterodactyloid pterosaurs. (https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0016699520300024) *Geobios* **58**: 39-53. doi: https://doi.org/10.1016/j.geobios.2019.12.002

Literatura

- Doc. RNDr. Zbyněk Roček, DrSc., *Historie obratlovců* 1. vyd. Praha: Academia, 2002, 512 s. ISBN 80-200-0858-6

Citováno z „https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Rhamphorhynchoidea&oldid=18662251“

Stránka byla naposledy editována 8. 6. 2020 v 01:25.

Text je dostupný pod licencí Creative Commons Uveďte autora – Zachovejte licenci, případně za dalších podmínek. Podrobnosti naleznete na stránce Podmínky užití.